

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI
TASARIM VE GÜNCELLEME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Fenerbahçe Üniversitesi'nde her düzeyde program tasarımı ile eğitim-öğretim ders planlarının ilgili bilim alanı ile toplumsal, teknolojik ve sektörel gelişmeler doğrultusunda paydaşlarla birlikte değerlendirilmesi usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, Fenerbahçe Üniversitesi'nde yürütülen ve açılacak olan programların ders planlarının tasarımı ve güncellenmesi esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği, Fenerbahçe Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Fenerbahçe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Fenerbahçe Üniversitesi Kalite Güvence Yönergesi ve Fenerbahçe Üniversitesi Müfredat ve Mevzuat Komisyonu Yönergesi maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Eğitim-Öğretim Hedefleri ve Yaklaşımı

Eğitim-öğretim hedefleri

MADDE 4 – (1) Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesinde Üniversitenin misyon ve vizyonu ile aşağıda belirtilen eğitim-öğretim hedefleri dikkate alınır:

- a) Eğitim-öğretim programlarının tasarımında çok disiplinli yaklaşımı benimsemek.
- b) Ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda öğrencilerin akademik ve mesleki yetkinlikleri ile birlikte yaşam boyu öğrenim ve gelişimlerini destekleyen bir yabancı dilde okuryazar olabilme, öğrenmeyi öğrenme, birlikte çalışma, iletişim ve etkileşim, bağımsız karar verebilme ve sorumluluk alma, eleştirel ve yenilikçi düşünebilme, problem çözebilme, araştırmacı, sorgulayıcı, yaratıcı, liderlik, çevre ve sosyal sorumluluk gibi anahtar yetkinlikleri temel kazanımlar olarak belirlemek ve eğitim-öğretim süreçlerinde öğrencilere kazandırmak.
- c) Ders planlarının tasarımı, öğrenim kazanımlarının belirlenmesi, sürekli iyileştirme ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesi süreçlerine öğrenciler öncelikli olmak üzere mezunlar, sektör temsilcileri gibi paydaşların katılımını sağlamak.
- ç) Mezunların istihdam edilebilirliklerini sürekli izlemek ve sonuçlarını değerlendirmek.
- d) Ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda öğrenci merkezli eğitim-öğretim hizmetlerini sürekli geliştirmek, günün koşullarını ve gelişmeleri dikkate alarak iç ve dış denetime açık olmak, ulusal ve uluslararası akademik kalite güvencesini sağlamak.
- e) Akademik kadroları öğrenci merkezli eğitim-öğretim anlayışı temelinde yetkin kılmak, öğrencilerin aktif öğrenme, proje odaklı öğrenme, öğrenmeyi öğrenme becerilerini

desteklemek.

f) Eğitim-öğretim süreçlerinde bilişim ve eğitim teknolojilerini sürekli iyileştirmek, çeşitlendirmek ve etkin kullanmak. Uzaktan eğitim sistem ve uygulamalarını geliştirmek.

g) Ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda uluslararasılaşmayı teşvik etmek.

h) Yabancı dil hazırlık öğretiminde uluslararası kalite güvencesi sağlamak.

Eğitim-öğretim yaklaşımı

MADDE 5 – (1) Tüm eğitim ve öğretim programlarının tasarımı ve güncellenmesinde Üniversite aşağıdaki temel yaklaşımları dikkate alır:

a) Tüm eğitim öğretim programlarında ulusal ve uluslararası kalite güvencesini sağlamak.

b) Alan seçmeli dersler, tematik seçmeli dersler, proje bazlı birlikte çalışma içeren dersler ve işyeri/klinik uygulamalarıyla öğrencilerin akademik ve mesleki yetkinliklerinin yanı sıra kişisel farkındalıklarını ve gelişimlerini destekleyen ders planları yapılandırmak.

c) Akademik ve sektörel işbirlikleriyle öğrenme sürecini pekiştiren, farklı deneyim ve bakış açılarını yakalama fırsatı veren ders içi ve dışı birlikteliklere süreklilik kazandırmak.

ç) Bilişim okuryazarlığı, finansal okuryazarlık ve sağlık okuryazarlığı gibi kazanımlar için öğrencilere fırsatlar yaratmak.

d) Öğrencilerin İngilizce dil kullanımını becerilerini güçlendirerek ve İngilizce dilinde yürütülen programların sayısını artırarak uluslararası değişim programlarını etkin kılmak, yurtdışı staj olanaklarını artırmak, uluslararası programlarla işbirliği ve ortaklıkları güçlendirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Esasları ve Paydaşların Rolü

Ders planlarının tasarımı ve güncelleme esasları

MADDE 6 – (1) Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesinde yer alan paydaşlar, üniversiter yaşam ve eğitim-öğretim programları ile ilişkisi olan, kurumsal ve program düzeyinde kazanımlardan/sonuçlardan etkilenebilen ve bunları etkileyebilen taraflardır. Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesi çalışmaları, ilgili birim kurulunun önerisi ve birim yöneticisinin davetiyle toplanan paydaşların katılımıyla yürütülür. İlgili birim akademik kadrosu, ilgili bilim alanından davet edilecek doçent ve/veya profesör unvanlı en az üç öğretim üyesi, Müfredat ve Mevzuat Komisyonu'nu temsilen bir üye, Kalite Komisyonu'nu temsilen bir üye, en az ilgili alandan üç sektör temsilcisi, ilgili birimin en az iki farklı sınıfından üç öğrenci, Mali İşler ve Öğrenci İşleri Direktörlüğü'nü temsilen birer kişi eğitim-öğretim süreçlerinin tasarımı ve güncelleme çalışmalarında yer alan paydaşlardır.

(2) Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesi çalışmalarında bu paydaşların görüşlerinin alınması ve ortak değerlendirme raporunun yazılı olarak hazırlanması esastır.

(3) Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesi çalışmalarında kurumsal öğrenme kazanımları, program kazanımları ve ön lisans programları için Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinin beşinci, lisans programları için altıncı, lisansüstü programları içinde yedinci ve sekizinci düzey yeterlilik tanımları ile Temel Alan Yeterlilik tanımları ve kredi aralıkları dikkate alınmalıdır.

(3) Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesi çalışmalarında öğrenci merkezli öğrenim yaklaşımı esas alınmalı ve ilgili programın başarı ile tamamlanması halinde öğrencilerin kazanmış olmaları beklenen bilgi, beceri ve yetkinlik düzeyleri açık olarak yazılmalıdır.

(4) Ders planlarının tasarımında, programın amaç ve hedefleri, program kazanımları, ders ve diğer tüm öğrenme faaliyetleri ile bunların içerik ve öğrenme çıktıları, öğrenme, öğretme, ölçme ve değerlendirme yöntemleri, öğrencinin iş yüküne dayalı olarak

hesaplanan AKTS değeri, her yarıyıl için toplam 30 AKTS olarak belirlenen iş yükü esas alınır. Tüm bu bilgiler, Türkçe ve İngilizce dillerinde, erişimi hızlı ve kolay olacak biçimde, bilgi paketinde yeterli, anlaşılır, gerçekçi, ölçülebilir, ulaşılabılır nitelikte ifade edilmelidir.

(5) Ders planları; alan dersleri, alan ve tematik seçmeli dersler, proje, staj/işyeri/klinik uygulaması, bitirme çalışması vb. dersler kapsamında sınıf içi ve dışı öğrenme ve uygulama etkinlikleri ile yapılandırılır. Dersler zorunlu, seçimsel ve ön koşullu olabilir. Üniversite düzeyinde belirlenen tematik seçmeli dersler sadece lisans düzeyinde uygulanır. Öğrenci bir veya iki tematik alana yönelebilir. Danışman yönlendirmesi ile öğrencinin seçmeli derslerini belirli bir tematik alandan tercih etmesi önerilmekle birlikte farklı tematik alanları ve/veya kendi bilim alanını destekleyen tematik alan seçmeli derslerini seçebilir. Tematik alanlara ve bu alanlarda açılacak dersler ile yerel kredi ve AKTS değerlerine, ilgili birimlerden gelen öneriler doğrultusunda Kalite Komisyonu'nun görüşünü alarak Müfredat ve Mevzuat Komisyonu karar verir ve Senato onaylar.

(6) Derslerin AKTS değeri; öğrencinin tüm eğitim-öğretim etkinliklerine ayrabileceği haftalık azamî sürenin kırk beş saat olması, bir yarıyıl boyunca yarıyıl sonu sınavları dahil tüm eğitim-öğretim etkinlikleri için ayrılan sürenin en fazla 16 hafta olması ve 1 AKTS değerinin 25 saat öğrenci iş yüküne karşılık gelmesi esasıyla hesaplanır.

(7) Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesinde paydaş görüşleri temel referans alınır. Bu görüşlerin yer aldığı rapor doğrultusunda ilgili birimlerin kurullarının uygun görüşü ve Müfredat ve Mevzuat Komisyonu ile Kalite Komisyonu'nun ortak kararı sonrası Senato onayı ile kesinlik kazanır. Programların doğrudan bölüm tarafından yürütülmediği veya tek programın yürütüldüğü fakültelerde ders planı düzenleme teklifi ilgili birim kurulu tarafından önerilir.

(8) Ders planlarının güncellenmesi talepleri ilgili birimler tarafından Senatonun onayına sunulmak üzere her yıl en geç Mayıs ayı başına kadar Rektörlüğe resmi yazı ile bildirilir. Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesine ilişkin talepler Senato tarafından her yıl en geç Haziran ayı sonuna kadar görüşülür ve kararlaştırılır. Bu takvime uymayan talepler izleyen eğitim-öğretim yılında değil, bir sonraki eğitim-öğretim yılında yürürlüğe girer. Bir ders planında yapılan kapsamlı güncelleme sonrası aynı ders planında 5 eğitim-öğretim yılı geçmeden yeniden kapsamlı bir güncelleme yapılamaz. Mevzuatla zorunlu kılınan ders planı değişikliklerinin uygulanmasında süre şartı aranmaz.

(9) Ders planlarının güncellenmesinde diğer bölümlerin ders planlarının etkilenmesi halinde, ilgili bölümlerde kendi ders planlarında değişiklik yapmak üzere sürece katılırlar.

(10) Ders planı güncellemeleri, Öğrenci İşleri Sistemi bilgi paketinde yer alan düzenlemelere uygun olarak yapılır. Her ders/öğrenme faaliyeti için; dersin/faaliyetin kodu ve adı, yarıyılı, haftalık saati, yerel kredisi, AKTS değeri, öğrenim dili, öğrenim düzeyi, ders türü, öğretim yöntemi/yöntemleri, dersi veren öğretim elemanının/elemanlarının adı soyadı, ders koordinatörünün adı soyadı, koşul durumu, amacı ve içeriği, öğrenme kazanımları, haftalık izlencesi, haftalık öğrenci öğrenme faaliyeti, kaynakça, dersin/faaliyetin program kazanımlarına katkısı, ölçme ve değerlendirme yöntemleri ve katkı oranları gibi bilgiler açıkça belirtilir.

(11) Ders planı güncellemeleri programa yeni başlayan öğrencilere uygulanır. Mevcut öğrenciler güncellenen ders planına intibak ettirilir. İntibakta öğrencinin lehine olma ilkesi esastır.

(12) Her dersin bir koordinatörü olmalıdır. Dersi sadece bir öğretim elemanı veriyorsa, ders koordinatörü kendisidir. Aynı dersi birden fazla öğretim elemanı veriyorsa, öğretim elemanlarından biri ilgili birim yöneticisi tarafından koordinatör olarak belirlenir. Koordinatör, ilgili öğretim elemanları ile birlikte dersin içerik, izlence, kaynakça, AKTS, ölçme değerlendirme ve benzeri konularını koordine eder ve belirler. Koordinatör, ilgili dersin ders bilgi paketinden sorumludur. Birden fazla programda, farklı öğretim

elemanlarının görevlendirildiği ortak her ders için ilgili akademik birim yöneticileri tarafından bir ders koordinatörü atanır. Ders koordinatörü, koordinatörü olduğu dersi veren öğretim elemanlarının; dersi, üniversitenin Öğrenci İşleri Sistemi kapsamında belirtilmiş olan formata uygun olarak yürütmelerini, sınavlarda sorulacak soruların ve başarı notlarının belirlenmesinde etkinliğin ve mümkün ise özdeşliğin sağlanmasını koordine eder.

(13) Derslerin alan ve sayısal kodlarının belirlenmesinde uluslararası ölçekte yaygın kullanılan, ilgili bilim alanından kodlar tercih edilir. Dersin alan kodu bilim alanı olarak dersin bağlı olduğu bilim alanı ile ilişkilendirilmelidir. İlişkilendirmede dersin açıldığı bölüm değil, ilişkili olduğu bilim alanı dikkate alınmalıdır. Ders adlarında; “I” ve “II” ile “Giriş” ifadelerinin yer almaması tavsiye edilir.

Örnek:

Öğrenim Yılı	Güz Dönemi	Bahar Dönemi
1 yıl	101	104
2 yıl	201	208
3 yıl	307	324
4 yıl	479	452
YL	500	502
D	611	650

Örnek:

MATH	ECON	HIST	PSYC	INTL	TURK
SOSC	TURK	CHEM	PHYS	COMP	

Paydaş görevleri

MADDE 7-(1) Ders planlarının tasarımı ve güncellenmesinde bu yönergede belirtilen paydaşların görevler aşağıda açıklanmıştır.

- Tasarımı veya güncellenmesi istenen ders planlarının ve ilgili bilim alanlarının ulusal ve uluslararası ölçekte akademik ve sektörel durum analizini yapmak.
- Programın amacını, hedeflerini, öğrenme kazanımlarını, alt öğrenme kazanımlarını tartışmak ve belirlemek.
- Program öğrenme kazanımları ile Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi düzey ve temel alan tanımlayıcıları arasında ilişkiyi kurmak.
- Program öğrenme kazanımları, hedefleri, kurumsal öğrenme kazanımları arasında ilişkiyi kurmak.
- Program öğrenme kazanımları üzerinden dersleri belirlemek, derslerin öğrenme kazanımlarını ve iş yüküne değerini/AKTS değerini tanımlamak.
- Alan dışı seçmeli dersler, tematik seçmeli dersler, proje vb. uygulamalı dersler konusunda önerilerde bulunmak.
- İlgili kazanımların değerlendirilmesi ve izlenmesi konusunda önerilerde bulunmak.

(2) Birim yöneticileri paydaşlarla olan ilişkilerin yürütülmesinden ve görevlerin gerçekleştirilmesinden doğrudan sorumludurlar.

Program ve ders planlarında kazanımların izlenmesi

MADDE 8- (1) Programların ve ders planlarının, her düzeyde kazanımların gerçekçiliği, yeterliliği ve gerçekleşme derecesine bağlı olarak değerlendirilmesi ve izlenmesi esastır. Bu amaçla; her program ve her ders/öğrenme faaliyetine yönelik öğrenme kazanımları ile ilişkili ölçme ve değerlendirme süreçleri işletilir, başarı ve başarısızlık ile ilişkili tüm veriler değerlendirilir. Ders değerlendirme anketi, işveren değerlendirmesi, mezun anketi, öz değerlendirme anketi gibi çok taraflı memnuniyet derecesini ölçmeye yönelik anket ve

analizler yapılır. Bu çalışmalara süreklilik kazandırılması ve sonuçların kapsamlı değerlendirilmesi, Müfredat ve Mevzuat Komisyonu ile Kalite Komisyonu'nun ortak sorumluluğundadır. Bu çalışmaların sonuçları ile ilgili olarak her akademik yılsonunda üniversite yönetimine düzenli rapor sunulur.

(2) Ders planlarının güncellenmesinde, ders öğrenme kazanımlarının, program ve kurumsal öğrenme kazanımlarının gerçekleşme düzeyi, kalitesi öncelikli belirleyicidir.

(3) Program düzeyinde kazanımların gerçekleşme düzeyini ve kalitesini izleme sorumluluğu bölüm yöneticisine aittir. Değerlendirmede, aktif ve mezun öğrencilere yönelik anketlerden, sınav sorularından, öğrenci başarı durumundan ve benzeri araçlardan yararlanır. Gerektiğinde paydaşlardan yardım istenebilir. Aynı sorumluluk; enstitü, fakülte ve yüksekokul düzeyinde dekan ve müdürlere ve üniversite düzeyinde rektörlüğe aittir.

(4) Program düzeyinde bu çalışmaların belgeleri ilgili birim arşivinde saklanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 9- (1) Bu Yönergede yer almayan konularda Fenerbahçe Üniversitesi'nin ilgili Yönetmelik ve Yönerge hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu Yönerge Senato tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu Yönergenin hükümlerini Rektör yürütür.